

Op zaterdag 2 maart werd voor de 17^e keer de jaarlijkse Blaarkopstudiedag gehouden. Het wordt jaarlijks gehouden op de eerste zaterdag in maart. De kans dat het winterweer geen roet in het eten gooit is dan vrij groot, en dat ging zeker op op deze zaterdag; het was heerlijk zonnig voorjaarsweer na een winterperiode met slechts weinig vorst en sneeuw en waarin het zeer veel regende. De landerijen zijn nog zeer nat en dus konden de veehouders nog geen mest uitrijden, wat menigeen dolgraag zou willen.

Evenals de laatste jaren waren er nu ook weer ruim 40 deelnemers, waaronder weer enkele nieuwe gezichten. Het lukt nooit om iedere blaarkop liefhebber naar de Blaarkopstudiedag te krijgen, want of de schapen zijn begonnen met lammeren, of er zijn koeien die afkalven, of het is toch net iets te ver rijden; menig veehouder moet ook nog melken na thuiskomst. Elk jaar wordt getracht om de dag redelijk centraal in het land te houden. Dit jaar was gekozen voor Breukelen, waar een geschikte locatie voor het ochtendprogramma en de maaltijd gevonden was. Breukelen is vanuit Groningen / Friesland toch al gauw zo'n twee uur rijden, en dat merkten we ook aan het beperkte aantal deelnemers uit die regio. Voor anderen was het zo mooi in de buurt dat ze op de fiets konden komen. Het beschikbaar zijn van een interessant blaarkopbedrijf in de buurt is ook altijd een voorwaarde, dus kon op deze dag weer een mooie combinatie gemaakt worden.

Vanaf kwart over tien was er koffie en kwamen de deelnemers binnendruppelen. Als betalingsmogelijkheid had penningmeester Theus de Ruig heel handig QR-codes gemaakt; als extra optie naast contante betaling. Dit is zeker voor herhaling vatbaar. Iets later dan gepland opende Zwanet als voorzitter van de Blaarkopstichting de bijeenkomst met een hartelijk welkom en een korte inleiding waarbij ze refereerde aan de heel mooie aantallen inseminaties met blaarkopsperma de laatste jaren (zoals te lezen is in De Blaarkopper febr'24), het belang van stamboekregistratie en dat dat toch echt geld kan opbrengen vanwege de premie voor dieren van zeldzame rassen. Daarbij speelt ook de toegevoegde waarde die DNA-onderzoek kan hebben; afstammingsverificatie van natuurlijk dekkende stieren is zeer zinvol. Mogelijk kan er met behulp van DNA dat zodoende al beschikbaar is, ooit nog extra onderzoek(en) op (ras)eigenschappen gedaan worden. Dus ook daarvoor is DNA vastleggen van belang.

Dat de mooie aantallen inseminaties met sperma van blaarkopstieren mogelijkheden biedt om extra stieren in te zetten, bleek ook uit de presentatie door Theus de Ruig namens de Stiercommissie die wegens het verhinderd zijn van Pieter Struyk diens presentatie toelichtte. Er wordt hard gewerkt aan een mooi aanbod van nieuwe stieren, waarvan twee waarvan informatie getoond werd nog in opstart/opfok zijn. Speciale aandacht werd gevraagd voor hoe men dacht over het fokken op hoornloosheid; dit in verband met het zeer vermoedelijk op termijn verbod op onthoornen. In hoeverre moeten genetisch hoornloze stieren ingezet worden? Om tot hoornloosheid in het blaarkopras te komen is 'ander bloed' nodig, en in hoeverre vindt men dat acceptabel? Veel discussie leverde deze vraag niet om, wel een aardige gedachtenwisseling. Het wel of niet onthoornen blijkt nogal afhankelijk van het stalsysteem en de bedrijfsvoering; dat was ook wel bekend. Dat het niet ten koste mag gaan van het ras, dat bleek wel en toch zijn er wel enkelen die wel de beschikking zouden willen hebben over hoornloze blaarkopstieren; bij voorkeur met 87%G (dan behoudt men immers ook de premie). Beperkte inzet is dus welkom. De eerste stap is door KI Kampen gezet met de hoornloze 75%G-stier Laarhoeker Martin. Voorkomen moet worden dat vervolg hoornloze stieren hieraan niet allemaal onderling teveel verwant zijn.

Sowieso verneemt de Stiercommissie altijd graag welke stiermoeders en stiertjes veehouders aan te bieden hebben.

Als praktiserend veehouder was Gerard Mul bereid gevonden een inleiding over hun bedrijf te houden. Gerard hield een amusant verhaal met veel gevoel voor humor. Van oorsprong komend uit het westen van het land was het bedrijf waar hij opgroeide in Drenthe gelegen. Na de HAS genoot hij van wat omzwervingen in buitenland, waaronder Nieuw Zeeland. Uit het verhaal bleek wel dat Gerard graag uitdagingen aangaat en inspiratie zoekt om rekening te kunnen houden met de omgeving en wat de maatschappij vraagt. Uiteindelijk heeft hij nu samen met echtgenote Mieke een biologisch melkveebedrijf bij Warmond; op het bedrijf waar Mieke opgroeide. Zij zochten samen mogelijkheden om het bedrijf eigentijds vorm te geven. Dat er in dit gebied oorspronkelijk vooral blaarkoppen gehouden werden was een reden om voor blaarkoppen te kiezen. De veestapel is nu gedeeltelijk Blaarkop, door blaarkopstieren te gebruiken voor kruising op de vanuit zijn ouderlijk bedrijf overgenomen koeien, en door aankoop van een beperkt aantal blaarkoppen. Qua fokkerij wordt bewust gefokt op A2A2. Naast KI is er inzet van een natuurlijk dekkende stier; de roodblaar Hemmeer Dirk was de eerste, dat was een beetje een experiment volgens Gerard. Op het bedrijf is gekozen voor biologisch met hoge natuurwaarden. 'Vroeger wist ik nog niet eens een Kievit en een scholekster te onderscheiden' zo vertelde hij, 'dat interesseerde mij niet zo'. Nu is dat wel anders en geniet hij er volop van. Een ander aspect is dat de kalfjes drie maanden bij de koe gehouden worden; zowel de stiertjes als de vaarskalveren. Vanaf die drie maanden wordt het samenzijn van moeder en kalf gefaseerd afgebouwd en dat gaat prima; maar dat vraagt wel aandacht. De koeien worden door een robot gemolken. 'Hoe gaat dat met de kalfjes erbij?', was een vraag uit de zaal.

'Ze gaan in het begin meestal een keer met de moeder mee door de robot, maar dat leren ze snel af omdat ze de borstel over de kop krijgen en dat vinden ze niet leuk', zo antwoordde Gerard. Een ander punt is dat kalveren vaak een favoriet kwartier van de uier van de moeder hebben. De robot stelt zich daarop in. Maar soms heeft een kalf toch een andere speen gebruikt en dan weet de robot daar niet goed raad mee. Nadat dat een paar keer het geval geweest is, zet de robot zichzelf uit (als een storing). Dat is erg lastig en Gerard is in overleg met Lely zodat Lely met een oplossing zou moeten komen.

Qua celgetal geeft kalf bij de koe geen problemen, en tot nu toe is 'zuigers' ook niet echt een probleem, maar dat kan mede een gevolg zijn van het feit dat hij op een bepaald moment in de afwenperiode de kalveren tijdelijk van een anti-zuig-flap voorziet. De stiertjes gaan hierna naar biologische vleesveebedrijven of worden op het eigen bedrijf verder opgefokt tot de slacht.

Een deel van de melk wordt verwerkt tot 'Blijve koe'-zuivel met melk, yoghurt en vla, en het eigen merk Sonneclaeur IJs dat op heel wat plekken in Nederland verkrijgbaar is. Tevens wordt vlees van het vee verkocht vanaf het eigen bedrijf.

De ligging van het bedrijf bij Warmond is gunstig qua afzetmogelijkheden, en daarmee zijn er ook mogelijkheden om met consumenten in contact te zijn. Al deze facetten maken het tot een mooi bedrijf met een bijzondere en uitdagende bedrijfsvoering. Toch gaf Gerard aan het eind van zijn verhaal aan dat emigratie (op termijn) blijft trekken... die uitdaging blijft... 'En eh..., mocht iemand interesse hebben...' daarmee daagde hij jonge geïnteresseerden uit. Bij de toehoorders kwam de wens tot emigratie op het eind van zijn verhaal nogal als een verrassing, met als veelgehoorde reactie 'je bent nu zo mooi en goed bezig, daar moet toch perspectief in zitten?'. Gerard had wel aangegeven dat hij niet voldoende vertrouwen in de politiek heeft om zeker te zijn van voldoende perspectief.

Na de warme stampotten maaltijd hield Max van Tilburg jr een korte presentatie over hun bedrijf Hof van Gunterstein als inleiding op het aansluitende bedrijfsbezoek (op loopafstand van de locatie van het ochtendprogramma).

Max vertelde iets over de geschiedenis van het bedrijf dat onderdeel is van het historische landgoed Hof van Gunterstein. Aan de hand van een oude kaart legde hij uit dat de indeling van de landerijen nog dezelfde is als lang geleden. Dit bedrijf ligt in een

totaal ander landschap dan het bedrijf van Gerard en Mieke Mul bij Warmond; dat gelegen is in een open polderlandschap, terwijl Gunterstein in een lommerrijk landschap ligt. De ligging direct bij het mooie dorp Breukelen aan de Vecht biedt ook heel goed mogelijkheden om producten af te zetten. De bedrijfsindeling qua percelen met veel bomen heeft zo wat beperkingen, maar dat hoort erbij en het levert ook veel mogelijkheden voor biodiversiteit. Het bedrijf is sinds 2015 in pacht en direct is ingezet op biologisch. Er wordt voor bepaalde taken gebruik gemaakt van enkele vrijwilligers en een paar medewerkers, onder meer voor het tuinbouwperceel waarvan de producten via onder andere abonnementen worden afgezet. Er is inmiddels een mooie boerderijwinkel ingericht en daar wordt ook vlees van de eigen runderen afgezet, alsmede zuivelproducten van het bedrijf van broer Ben bij Hornhuizen (merknaam 'Wadden Max'). Het is de bedoeling om in de loop van 2024 zelf een zuivelruimte te bouwen in een deel van de ligboxenstal.

De melkveestapel vindt grotendeels z'n oorsprong in HF-bloed vanuit de veestapel van 'thuis'; nu het bedrijf van zijn broer Ben. Max is blaarkopliefhebber; 'vroeger thuis hadden wij ook een paar', zo gaf hij aan. Hij zet nu ook steeds meer in op Blaarkop en dat bevalt tot nu toe prima; 'De uiers, uiergezondheid en productie vallen me tot nu toe reuze mee', zo vertelde hij. Hij gebruikt voornamelijk KI, maar van de eigengefokte volbloed blaarkopstier Gunterstein Bole (Leo 4) uit de nu bijna 14-jarige raszuivere roodblaar Blaartje 47 (Appie v Luxemburg x Hemmeer Job) heeft hij enkele leuke en fraai geuierde vaarzen. Blaartje 47 werd gefokt door Teunis Jacob Slob uit een koe die hij gekocht had van Petra Schaars bij Doesburg. Er is via natuurlijke dekking een mooi stierkalf van haar met als vader Den Duylse Centurio. Die werd gefokt door Huug Scherff bij Almkerk met als mooie combi Gerdina 35 x Peppelen Sunny 4. Max is erg tevreden over de kalveren van deze stier. Dit biedt heel mooi perspectief. Het jongvee is allemaal blaarkop getekend en daarmee zijn de bonten over enkele jaren verdreven uit de weiden van Gunterstein. Na de presentatie wandelden de deelnemers naar het bedrijf en kon men daar genieten van de tekst en uitleg, het kijken naar de koeien in de stal, het mooie weer, de mooie omgeving en de gastvrijheid.

Al met al was het een heel mooie dag waarop de onderlinge contacten weer versterkt werden, zeker ook tijdens de maaltijd en op het bedrijf van Max en Nicole werd heel wat informatie uitgewisseld en van gedachten gewisseld. Heel inspirerend waren de presentaties van Gerard en Max over hoe zijn hun bedrijf inrichten en wat de filosofie daarbij is. Eigenlijk gaven beiden aan dat ze vooral plezier in hun werk willen hebben, en dus niet zozeer op 'het grote geld' gericht zijn, hoewel een goed inkomen de basis moet zijn. Het (in)passen van de bedrijfsvoering in het landschap en met veel oog voor de natuurwaarden speelt een belangrijke rol en de blaarkoppen hebben daarbij zowel bedrijfstechnisch als cultuurhistorisch toegevoegde waarde.

Zwanet Faber, 10 maart 2024.

*Aandachtig gehoor in de zaal,
tijdens het verhaal van Gerard (boven)
en Max(onder)*

in de stal

Kalveren van Den Duylse Centurio met rechts het stierkalf van Blaartje 47

0399 Janke 4 is een leuke jonge vaars van Gunterstein Bole

*< het voorjaar lonkte,
0311 Pietje 5 keek al in de richting van de weide
(een week later ging de staldeur open en maakten ze vrolijke sprongen)*